HÖGSKOLAN I BORÅS

Samhällsorienterande ämnen för lärare, åk 4-6, 1-30 hp - ingår i Lärarlyftet (Uppdragsutbildning)

Social Studies for Teachers, Upper Primary School, 1-30 credits (Contract Education)

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: 11SO1U
Version: 1.2
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2013-11-21
Gäller från: VT 2014

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Utbildningsvetenskap: SO-ämnen och barns lärande (G1N)
Utbildningsområde: Undervisning
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Behörighetsgivande lärarexamen och undervisande i samhällsorienterande ämnen i åk 4-6 utan att vara ämnesbehörig

Ytterligare krav för att bli behörig till kursen är huvudmannens godkännande
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Kursens övergripande fokus är att belysa SO- ämnenas betydelse för att eleverna ska nå skolans mål om värdegrund och demokrati. För kursen centralt SO-innehåll är geografiska begrepp och metoder samt grundläggande natur- och kulturgeografi. I historiedelen av kursen lyfts historiska och historiedidaktiska begrepp samt centralt innehåll (Lgr 11) från forntid till 1850. När det gäller religion och samhällskunskap är religioner och livsåskådningar kopplade till samhälle, identitet och etik, demokrati och partiväsende, media, rättsskipning, rättigheter samt samhällsresurser och fördelning av dessa. Då kursen vänder sig till yrkesverksamma lärare förutsätter flera av kursens uppgifter en interaktion mellan deltagande studenter och deras elevgrupp/lärarkollegor. I kursen erbjuds studenten verktyg för att skapa goda lärandemiljöer för alla barn. Vikten av ett specialpedagogiskt perspektiv på SO-undervisningen diskuteras. Analys, bedömning och betygssättning av elevers kunskaper och färdigheter utifrån kursplanen ingår i kursen. IT och media liksom estetiska uttrycksformer diskuteras som verktyg för lärande. Sociala medier problematiseras. Klass, kön och genus är centrala analysbegrepp.

Mål

Efter genomgången kurs skall studenten kunna

- visa relevanta ämneskunskaper i de samhällsorienterande ämnena historia, religion, samhällskunskap och geografi
- diskutera och kritiskt granska kursplanerna i de samhällsorienterande ämnena historia, religion, samhällskunskap och geografi för åk 4-6 samt omsätta styrdokumenten i didaktisk planering utifrån ett läroplansteoretiskt perspektiv
- redogöra för ämnesdidaktisk forskning och kunna omsätta den i didaktisk planering
- redogöra för hur val av innehåll och arbetsmetoder kan underlätta för alla elever inom ramen för en inkluderande undervisning
- anlägga perspektiven kön, klass och etnicitet på ämnesinnehåll och undervisning
- redogöra för hur medieanvändande påverkar samhället
- redogöra för hur digitala verktyg kan användas didaktiskt för att underlätta elevers lärande
- redogöra för hur estetiska uttrycksformer kan användas för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande
- bedöma och analysera elevers kunskaper och färdigheter utifrån kursplanen i SO samt motivera och sätta betyg

Undervisningsformer

Föreläsningar, workshops, seminarier, studiegruppsarbete och självstudier.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Litteraturseminarier samt muntliga och skriftliga redovisningar såväl enskilt som i grupp.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Under kursens gång diskuteras kursens upplägg och litteratur. Vid slutet av kursen sker en enskild skriftlig utvärdering på kursens lärplattform. Resultatet av utvärderingen presenteras i en kursrapport som publiceras i enlighet med institutionens rutiner.

Övrigt

Kursen ges som uppdrag och ingår i Lärarlyftet.

Kursen ges på distans i kombination med campusträffar. Campusträffarna, som är obligatoriska, äger rum vid fyra tillfällen, heldagar torsdag-lördag. Den webbaserade lärplattformen PingPong används i kursen. Via PingPong får deltagarna kursinformation, möjligheter till dialog med medstudenter samt möjligheter till inlämning av uppgifter. Webbaserade föreläsningar sker via Adobe Connect Pro. Kursens arbetsformer består även av seminarier och enskilt arbete. Deltagarna behöver därför ha tillgång till dator med internetuppkoppling samt webbkamera och mikrofon.

Bilaga: Litteraturlista för Samhällsorienterande ämnen för lärare, åk 4-6, 1-30 hp - ingår i Lärarlyftet (Uppdragsutbildning) (11SO1U)

Barow, Thomas (red.) (2013). *Mångfald och differentiering: inkludering i praktisk tillämpning.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (270 s)

Berggren, Lars & Greiff, Mats (2009). *En svensk historia från vikingatid till nutid.* 2., [bearb.]uppl. Lund: Studentlitteratur (404 s)

Berglund, Jenny & Gunner, Gunilla (red.) (2011). *Barn i religionernas värld.* 1. uppl. Stockholm: Liber (224 s)

Bogren, Jörgen, Gustavsson, Torbjörn & Loman, Göran (2008). *Klimat och väder.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (296 s)

Dyregrov, Atle (2007). *Sorg hos barn: en handledning för vuxna.* 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (155 s)

Findahl, Olle (2010). *Unga svenskar och Internet 2009.* Stockholm: Stiftelsen för Internetinfrastruktur(.SE) (42 s)

Hermansson Adler, Magnus (2009). *Historieundervisningens byggstenar: grundläggande pedagogik och ämnesdidaktik.* 2. uppl. Stockholm: Liber (248 s)

Jönsson, Anders (2011). *Lärande bedömning.* 2. uppl. Malmö: Gleerups (180 s)

Kommentarmaterial till kursplanen i historia. (2011). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2559 (44 s)

Larsson, Hans Albin (2013). *Vår demokratis värdegrund: aspekter på en högst väsentlig del av lärarutbildningens gemensamma kärna.* 3., rev. uppl. Eksjö: Ordförrådet i Eksjö (104 s)

Lindström, Dag (2004). *Forntid i Sverige: en introduktion.* Stockholm: Natur och kultur (132 s)

Lundqvist, Jan (2006). *Geologi: processer - utveckling - tillämpning.* 4., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (273 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575 (utdrag, ca 70 s)

Löfving, Christina (2012). *Digitala verktyg och sociala medier i undervisning-en: så skapar vi en relevant skola utifrån Lgr 11.* 1. uppl. Stockholm: Liber (191 s)

Löfstedt, Malin (red.) (2011). *Religionsdidaktik: mångfald, livsfrågor och etik i skolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (219 s)

McKay, John P. (2012). *A history of world societies.* 9th ed., comb. ed. Boston: Bedford / St. Martin's, ch. 16 (22 s)

Møller, Jens Peter (2003). *Geografididaktik: perspektiv och exempel.* 1. uppl. Stockholm: Liber (119 s)

Norén Bretzer, Ylva (2010). *Sveriges politiska system.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (265 s)

Olivestam, Carl E. & Thorsén, Håkan (2011). *Värdegrund i skola och förskola: [om värdegrund, yrkesetik och praktik].* Göteborg: Rebus (111 s)

Pettersson, Anna (2012). Hållbar utveckling - vad är det? *Geografiska notiser, årgång 70, nr 4,* s. 164-175
Tillgänglig: http://www.geografitorget.se/gn/nr/2012/bil/4-05.pdf (12 s)

Sanderoth, Ingrid, Werner, Margit & Båth, Sten (2009). *Plats - identitet - lärande: närområdesstudier i skolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (256 s)

Thurén, Torsten (2013). *Källkritik.* 3., [rev. och omarb.] uppl. Stockholm: Liber (255 s)

Valmyndigheten (2011-10-27). *Det svenska valsystemet.* Tillgänglig: http://www.val.se/ Det svenska valsystemet [2011-11-16]

Wakeham, Karin (2011). Regeringens ändringar av i grundskolans nya läroplan. *Geografiska notiser, årgång 69, nr 1,* s. 30-33
Tillgänglig: http://www.geografitorget.se/gn/nr/2012/bil/4-05.pdf (4 s)

Wernersson, Inga (2010). *Könsskillnader i skolprestationer - idéer om orsaker [Elektronisk resurs].* Stockholm: Fritze Tillgänglig på Internet: http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/91/37/08eec22b.pdf (70 s)

Westman Kuhmunen, Anna (2012) Samisk religion. I *Föreningen lärare i religionskunskap Årsbok 2011.* Årgång 43 (11 s)

Till detta kommer artiklar om ca 100 sidor samt internetbaserat material. Dessa meddelas i anslutning till berörda moment.